

[Statsministeren.]

fuldstændigt kendskab til, får man det indtryk, at der er noget andet, noget ud over dette med lønnen, der spiller en rolle, og det er, om der er mulighed for, at man kan komme på talefod med hinanden, om man kan vise psykologisk forståelse, og jeg har en fornemmelse af, at det er dette sidste, det har skortet på fra rederens side under afstemningen om transportområdet, specielt sømændenes og søfyrbødernes område.

Til slut vil jeg gøre en bemærkning om det, man kunne kalde en anden fremgangsmåde. Jeg tror, man skal være varsom med at forkaste det system, vi har, før man har gjort sig ganske klart, hvordan et nyt system kan bygges op; det gælder såvel med hensyn til forhandlingsregler — og det må jo også være parternes egne interesser, der her gør sig gældende — som med hensyn til resultatet af forhandlingerne, men specielt spørgsmålet om, i hvilket omfang folketinget eller andre institutioner skal afgøre arbejdsbetingelserne og lønnens højde.

Hvad angår forhandlingsreglerne, har jeg fået den fornemmelse som udenforstående — jeg er ikke specialist — at når man foretog en opdeling i 8 grupper, måtte meningen på sin vis være den, at der kunne forhandles inden for hver af disse otte grupper, og at det ikke var strengt nødvendigt, at lønhøjde og lønforbedringer skulle være absolut ens inden for alle otte grupper. Det er øjensynlig her, det springende punkt er, det skal klart erkendes, men man kan da spørge: hvis der skal forhandles under ét for alle otte grupper, hvad er så motiveringen for at have de otte grupper?

Hvad angår tvungen voldgift i arbejdsstridigheder, forstår jeg, at den specielle situation, vi står i i dag, skal tages som udgangspunkt for, at vi her i tinget og i andre kredse i befolkningen skal finde frem til nye fremgangsmåder, og dér kunne det nok være vejledende at få at vide, hvad det er for en uvildig institution, der skal være tvungen voldgift og træffe afgørelse. Man kan naturligvis nok i denne situation komme om ved problemet ved at sige, at afgørelse skal træffes under hensyntagen til, hvad der er besluttet de andre steder. Men vælger man tvungen voldgift som almindelig in-

strument, er der ikke besluttet noget andre steder, så skal den tvungne voldgift ud fra visse synspunkter træffe sin afgørelse — det kan være af økonomisk art, det kan være for at skaffe ro på arbejdsmarkedet, det kan være for at tilgodese den ene eller den anden part, det kan være, at de lavest lønnede skal have mest i løntillæg o. s. v. Der er mange synspunkter, der kan lægges til grund. Er det folketinget, der skal sige til voldgiftsretten, hvilket af disse synspunkter der skal lægges til grund, eller mener de ærede medlemmer, at man kan finde sådanne uvildige folk, når de ikke har andet at se hen til, end at de af sig selv kan gøre ret og skel? Det er lettere sagt, at man skal gøre ret og skel, end det er at gøre det.

Dertil kommer, at i hvert fald mit parti — og jeg tror også mange andre her i salen — vil være meget betænkelig ved, at det kun skulle være på lønområdet, man på den måde skulle finde frem til uvildige folk eller til tvungen voldgift. Konsekvensen måtte blive, at man på en lang række områder, alle de afgørende økonomiske områder, måtte finde frem til, hvem der skulle fastsætte de økonomiske størrelser i den almindelige sammenhæng. Dette bliver ikke ganske let; vi har ganske vist her under diskussionen om landbrugets forhold set et tilløb til, at man fra landbrugsorganisationernes side mener, at staten også skal øve sin indflydelse på indkomstdannelsen inden for landbruget; men når man derhen, at dette skal gøres til en mere fast tradition, kan det aldeles ikke ske under de omstændigheder, hvorunder det skete sidst, og aldeles ikke ske ved forhandlinger med landbrugsorganisationerne; så må der en større sammenhæng til.

Jeg har ikke sagt alt dette for at afvise, at vi drøfter disse tanker, nej, jeg har fremhævet det for at gøre opmærksom på, hvor let det er, som mange gør det, bare at prøve på at forkaste det bestående, men hvor vanskeligt det vil være at finde frem til et andet system. Derfor tror jeg nok, at den linje, regeringen lagde an i sin regeringserklæring, nemlig at parterne selv skulle søge at forhandle sig til rette, og at vi forventede, at parterne, hvor de ikke kunne forhandle sig til rette og der kom en konflikt, søgte at tilendebringe denne konflikt. Disse forventninger er blevet opfyldt